

OE KENZABURO
VŨ THƯ THANH dịch

Công việc diệu kỳ

CÔNG VIỆC DIỆU KỲ

Oe Kenzaburo
Vũ Thư Thanh dịch

VĂN số 173
01-3-1971

công việc điều kỳ

Oe Kenzaburo

Bìa: M.P

*Trình bày: **Muôn Phương***

Nguồn: Internet

Muôn phương góp lại, trả về muôn phương

công việc
điều kỳ

OE KENZABURO

OE KENZABURO

CÔNG VIỆC ĐIỀU KỲ

OE KENZABURO là một nhà văn trẻ thần tượng của giới thanh niên Nhật. Sau khi tốt nghiệp Đại học Đông Kinh (1958) ông chuyên hẩn về văn học. Sở trường là những bài bình luận, nhận định, tạp luận. Toàn bộ công trình viết của ông vừa rồi được đóng thành sáu quyển một bộ năm ngàn trang.

Ông là người chỉ trích chế độ hiện tại của Nhật, chống chiến tranh nói

chung và chiến tranh Việt Nam nói riêng. Qua truyện “Công việc diệu kỳ”, chúng ta có thể thấy văn ông có tính chất quái dị, những nhân vật đều như khác thường. Tính chất này nằm trải khắp văn nghiệp ông. Cái tính chất đó là tính chất đặc thù của giới trẻ Nhật, mất tin tưởng ở giới cha anh đã đưa họ vào cuộc chiến tàn khốc, thảm bại qua cuộc thế chiến vừa qua.

Bản Việt ngữ dưới đây được dịch thẳng từ nguyên tác.

CỬ ĐI THEO CON PHỐ RỘNG
CHẠY QUA TRƯỚC CỬA
NHÀ thường trực thuộc viện đại học
hướng về phía tháp đồng hồ đột phiên
ở chỗ ngã tư mở rộng tầm mắt phía
bên kia hàng tàn cây mềm mại còn non
trồng bên vệ đường, quanh quẩn ở chỗ
cốt sắt nhà xây nửa chừng đang kìn kịt
chọc vươn lên nền trời là lại nghe thấy
không biết bao nhiêu tiếng chó sủa
vọng lại. Mỗi lần gió đổi chiều lại một
lần tiếng chó âm lên dữ dội inh ỏi, khi
thì như quện chặt lấy không khí mà

vút bằng lên, khi thì nhẹ mãi từ xa vang vọng ngược về.

Tôi cứ mỗi lần ở đại học ra, dáng nghiêng chúi người về đằng trước bước dọc theo dãy phố ấy đến chỗ ngã tư là lại lóng tai. Khi trong xó xinh bụng dạ tôi chờ mong nghe tiếng sữa, có lần lại không nghe thấy gì hết. Dầu sao tôi cũng không hề quan tâm lắm đến lũ chó sữa lên những âm thanh đó.

Tuy nhiên nhìn tấm quảng cáo mộ arubaito¹ trên bảng cáo thị của trường rồi thì những tiếng chó đó như một miếng vải ướt bám chặt lấy thân thể tôi, theo dự vào cuộc đời tôi.

Phòng chỉ dẫn của nhà thương báo

¹ Arubaito: từ tiếng Đức *Arbeit* có nghĩa là lao động; ở Nhật có nghĩa là làm lao công tạm thời. Đa số sinh viên Nhật làm arubaito lấy tiền tiêu túi hay đi du lịch.

là không hề liên quan gì đến chuyện mộ lao công đó cả. Tôi hỏi thăm người gác cổng đi lại phía sau nhà thương, chỗ hầy còn sót những căn nhà kho bằng gỗ. Đằng trước một căn nhà kho đó, một người nữ sinh viên và một anh sinh viên tư thục đang được một người đàn ông đứng tuổi chân đi ủng, da mặt ồm bủng, dẫn giải. Tôi đứng lại đằng sau anh sinh viên tư thục. Người đàn ông đôi mày rậm nhìn tôi, khế gật đầu, lập lại lời giải thích.

Giết một trăm năm mươi con chó. Người đàn ông nói. Một người giết chó chuyên môn đang lo sắp xếp chuẩn bị ở đằng kia để làm sao thanh toán nội trong ba ngày kể từ ngày mai,

Một trăm năm mươi con chó nhà thương nuôi dùng làm thí nghiệm

vừa bị một người đàn bà Anh viết thư gửi báo chí kêu là tàn nhẫn mà ở nhà thương lại không có ngân khoản nuôi tiếp lũ chó thành ra đành đem giết hết một lần cho xong, anh kia đã nhận thanh toán lũ chó.

Các cô cậu cũng học hỏi thêm được nhiều chuyện, như nào về giải phẫu cũng như tập quán của loài chó.

Người đàn ông dặn dò cách ăn mặc và giờ khắc xong đi vào trong nhà thương còn chúng tôi sóng vai nhau đi bộ về hướng cổng sau trường.

– Pay khá hậu đấy nhỉ. – người nữ sinh viên nói.

– Cậu định nhận à? Ngạc nhiên người sinh viên tư thực hỏi.

– Nhận chứ. Mình vừa học về sinh vật mà cũng quen với xác súc vật chết rồi.

– Tổ cũng nhận. Người sinh viên tư thực nói.

Đến chỗ ngã tư, tôi đã lóng tai nghe, nhưng không thấy tiếng chó sủa. Gió chiều thổi qua những cành đã rụng hết lá của hàng cây bên đường nghe giống tiếng sáo miệng. Tôi chạy theo cho kịp họ thì anh sinh viên tư thực nhìn tôi dò hỏi.

– Tổ cũng nhận nữa, tôi nói.

Sáng hôm sau tôi đóng chiếc quần làm việc màu da cỏ đậm đến. Người thợ giết chó trạc khoảng ba mươi, lùn thấp nhưng nở nang phốp pháp. Việc tôi là vào trong vòng rào vây ở trước nhà kho

bắt dẫn chó lại, người thợ giết chó giết rồi lột da đưa xác cho người sinh viên thực mang đi trao cho người đàn ông. Còn cô nữ sinh viên thì lo thu xếp bộ da. Công việc chạy đều đặn, chỉ trong mỗi buổi sáng mà đã thanh toán được mười lăm con. Tôi quen thạo công việc ngay.

Chuồng nhốt chỉ là một bãi rộng vây bằng một vách tường bê tông thấp. Mỗi con buộc vào một cột trông thành hàng cách nhau một mét. Lũ chó đều lành cả. Dường như trong khoảng thời gian hơn một năm bị nhốt nuôi ở đây, lũ chó đã đánh mất thói hung dữ đi rồi, ngay cả khi tôi bước vào bên trong sân, lũ chó cũng không sủa. Cứ theo như lời người nhân viên nhà thương, lũ chó đã đột nhiên không hiểu vì nguyên cớ gì sủa lên thì phải mất hai tiếng đồng

hồ sau mới thực sự yên hẳn, nhưng cỡ có ai đi vào bên trong bờ tường, lũ chó không có sữa. Lũ chó không sữa nhưng một khi tôi bước vào bên trong rồi chúng đều quay nhìn cả về một phía. Bị một lượt một trăm năm mươi con chó nhìn ngó đăm đăm cho ta một cảm giác kỳ lạ. Tôi nghĩ đến ba trăm hình bóng nhỏ bé của tôi trên ba trăm cặp mắt chó có màng ánh mỡ. Tôi cảm thấy khẽ rùng mình.

Bọn chó hết sức tạp nham. Gần như hầu hết mọi kiểu chó lại đều có cả. Nhưng tất cả lũ chó trông đều hết sức giống nhau. Con thuộc loài chó ta cũng có, con thuộc loài chó nhỏ nuôi để nựng cũng có, nhưng hầu hết lũ chó bị cột vào hàng cột kia thuộc loại chó tạp chủng thân trung bình lông hung đỏ, ấy thế nhưng tất cả trông đều hết

sức giống nhau. Tôi ngẫm không biết bọn chúng giống nhau ở chỗ nào đây. Có phải ở chỗ tất cả đều là lũ chó tạp chủng ti tiện gây còm không? Hay là ở chỗ đều bị buộc vào cọc và đã đều mất hết cả tính dữ? Chắc vậy. Bọn mình không biết chừng cũng thành ra như thế biết đâu. Bọn học sinh sinh viên Nhật chúng mình, đã mất hết cả tính dữ, bạc nhược yếu hèn, bị ràng buộc, tất cả đều giống lẫn nhau, mất hết cá tính, chúng mình một bọn lũng khùng. Tôi còn quá trẻ hay đã quá già để mà hăng say vào bất cứ chuyện gì, kể cả chuyện chính trị. Tôi đang ở trong lứa tuổi diệu kỳ nhưng đã mệt mỏi quá rồi. Ngay bây chớ tôi cũng thấy hết hứng thú ở chúng ngay. Ấy thế nhưng khi tìm thấy con chó lạ lòng chỉ có thể nghĩ được là lại giữa một con spitz với một

con chó chăn cừu Alsace, cái buồn cười như một con sâu bò khắp người. Đầu là đầu chó chăn cừu mà lông xù trắng phất phơ đùa theo gió ấm. Tôi cười thành tiếng.

– Này xem con chó này – tôi nói với anh sinh viên tư thực – Cảnh một con spitz nối đuôi với một con chó chăn cừu thật là buồn cười quá chứ nhỉ.

Anh sinh viên tư thực méo nhăn miệng khó chịu quay mặt đi chỗ khác.

Tôi cột dây dắt chó vào một con loại lỗ nhỡ trung bình lôi đi khỏi cọc.

Tôi lôi con chó vào vòng rào bằng ván chỗ người thợ giết chó đang thông chày đứng chờ. Người thợ giết chó nhanh nhẹn giấu chày ra đằng sau lưng sắp lại gần, tôi cầm vững đầu dây, đứng

đủ xa con chó thì thoáng một cái, chày bổ xuống, con chó rú lên một tiếng, vật ra. Quả là một cách giết dê hạ làm uất đến nghẹn thở.

Vừa đứng nhìn người thợ giết chó rút ở thắt lưng quần ra một con dao to bản cứa vào cổ con chó cho máu chảy vào chậu rồi hai tay thoăn thoắt lột bộ da, tôi cảm thấy lòng chấn động vì mùi máu tươi nóng của con chó và một tình cảm khác lạ.

Thật biết là dê tiện chừng nào. Nhưng lúc này cũng có thể nghĩ được rằng không phải cứ thấy cái dê tiện ngay trước mắt, cái dê tiện có tính chất bản năng trong việc xử lý chó của người đàn ông là phải chỉ trích. Điều cần phải chỉ trích là cái sự dê hạ đang nằm chiếm một chỗ hết sức quan trọng

trên căn bản ý thức về cuộc đời. Tôi đã
nhiễm thói quen không còn cảm thấy
giận dữ dội lắm nữa. Sự mệt mỏi của
tôi là của mỗi ngày, ngay trước cả cái
đê tiện của người thợ giết chó, tôi cũng
không bùng cơn nóng giận. Giận dữ hễ
không được nuôi lớn trọn vẹn thì liền
héo úa ngay. Tôi không tham gia được
những hoạt động sinh viên cùng với
bạn hữu một phần vì tôi không thấy
hứng thú những chuyện chính trị cũng
có, nhưng chung quy là tại tôi không
thể giữ cho mình giận dữ liên tục kéo
dài được. Đôi khi tôi cũng thử lấy một
tình cảm hết sức bức tức nghĩ tới một
chuyện, nhưng để lấy lại sự nóng giận
thì tôi bao giờ cũng thấy quá mệt mỏi.
Cái xác con chó đã bị lột da trắng toát
nhỏ nhoi khiêm nhường, tôi túm hai
chân sau lại xách lên mang ra khỏi

vòng rào. Con chó bốc lên mùi hơi nóng, thịt gân co giật mạnh mẽ trong tay tôi giống như những tuyến thủ bơi lội lúc đứng trên bề nhảy nhún nhảy. Anh sinh viên tư thực chờ ngoài vòng rào, nhận xác con chó mang đi vừa chú ý cho khỏi đụng vào người. Còn tôi lại lấy sợi dây dắt chó tháo ở xác con chó đã chết đi bắt con khác.

Nhưng cứ giết xong được năm con là người thợ giết chó lại đi ra khỏi vòng rào làm một bụng trà và tôi đi vòng quanh bề nói chuyện với hân đang ngồi bệt ở dưới đất. Hễ đứng lại là người thấy mùi hơi tanh nóng của chó từ người hân, còn tanh hơn cả xác cho chết nhiều. Tôi làm như không có chuyện gì vừa quay mặt đi hướng khác vừa đi vòng quanh. Còn cô nữ sinh viên đang thu xếp đồng da ở trong vòng rào.

Những tấm da quá dính máu phải đem đi rửa ở chỗ vòi nước rửa.

– Có đưa xui tao dùng bả đấy, người thợ giết chó nói.

– Dùng bả hả?

– Thế đấy, nhưng tao thì không có dùng bả nhé. Cứ để cho bả giết chó trong lúc mình ngồi uống nước trà trong bóng mát là tao không có thích. Đã bảo là giết chó, hể không cầm chày đến chặn trước con chó thì đâu có thực há. Tao đã sống nhờ cái chày này từ hồi nhỏ đến giờ. Giết chó mà phải dùng những của dơ bẩn như bả là không thể bắt chước được.

– Ra thế đấy, tôi nói.

– Mà nhé, dùng bả ấy, chó chết đi bốc ra hơi hôi tởm lắm. Đối với chó không nghĩ là chúng có quyền được chết mà vẫn tỏa mùi thơm, vừa bốc hơi nóng vừa bị lột da sao chứ.

Tôi cười.

– Thế chứ, phải có cái quyền đó chứ, người thợ giết chó nổi nghiêm trang. Cái lễ của tao nó khác với bọn dùng bả. Tao là người ưa mեն chó mà.

Cô nữ sinh viên xách đồng da đi rửa ra. Lớp da dày và xấu máu của cô vẫn cứ tái ngắt trong khi máu đã dồn lên mặt. Những tấm da đẫm máu còn dính một lớp mỡ dày cứng nhắc, nặng không thua gì những tấm áo khoác ngoài bị ướt. Tôi xách đỡ cho cô ta đến chỗ rửa.

– Cái ông ấy đó nhé - tay bấm xách tấm da vừa đi cô nữ sinh viên vừa nói - ông ta mang một ý thức kiểu như là ý thức về truyền thống ấy nhỉ. Hãnh diện về chuyện mình giết bằng chầy há. Đó là cái lễ sống đấy.

– Đó là nền văn hóa của hản đấy, tôi nói.

– Nền văn hóa của anh thợ giết chó nhỉ. Cô nữ sinh viên nói giọng không chứa một cảm tình nào. - Tương đồng đấy chứ.

– Hả? Gì chứ?

– Ý thức về văn hóa của đời sống, người nữ sinh viên đáp. Một nhà phê bình hản sẽ viết là cái kỹ thuật của người đóng thùng chậu gỗ là nền văn hóa của người đóng thùng chậu gỗ, một

nền văn hóa đích thực gắn liền chặt với đời sống. Chuyện dĩ nhiên chứ nhĩ. Ấy thế chứ cứ đụng chạm vào từng trường hợp cá biệt thực tế mà xem thì đâu có gì là đẹp đẽ cả đâu. Nền văn hóa của anh thợ giết chó, nền văn hóa của gái mãi dâm, nền văn hóa của dân quản lý xí nghiệp. Dơ bẩn, nhầy nhụa, gốc rễ ăn sâu bám chặt, tất cả giống nhau mà.

– Thấy chán nản quá nhĩ, tôi nói.

– Đâu có phải chuyện chán nản. Cô nữ sinh viên vừa nhìn tôi bằng đôi mắt chọc ghẹo vừa nói. Chẳng hạn công việc rửa bộ da này cũng làm, có thuốc tê thấp mới cũng dùng này.

– Dễ chừng cố định thò một chân vào trong cái nền văn hóa kinh tởm đó sao?

– Không phải là thọc một chân hay là gì cả mà là mọi người đều đã dẫm mình vào ngập lên đến tận cổ. Trát bùn nền văn hóa truyền thống lên hết cả rồi, chuyện tẩy rửa sạch đi đâu có phải là dễ dàng.

Chúng tôi ném đồng da xuống sàn xi măng của chỗ rửa. Bàn tay tôi hơi nóng nực.

– Nay - cô sinh viên lấy đầu ngón tay ấn vào ống chân phù sưng của mình cho xem. Một vết xanh đen nổi lên, từ từ biến trở lại như cũ nhưng không trở lại hoàn toàn.

– Gớm không, lúc nào cũng thế này đây.

– Khổ quá nhỉ, tôi quay nhìn chỗ khác nói.

Trong khi người nữ sinh viên cạo rửa da chó, tôi ngả lưng xuống bờ thành xi măng xem mấy người nữ khán hộ đánh ten-nít. Mấy cô khán hộ đánh banh hỏng lại gặp người lại mà cười.

– Mình ấy, pay lĩnh rồi là đi chơi xem núi lửa, người nữ sinh viên nói. Đã có tiền để dành rồi.

– Đi xem núi lửa à? Tôi hờ hững hỏi lại.

– Núi lửa quấy lắm cơ, người nữ sinh viên nói và cười khe khẽ. Mắt cô ta tỏ ra đã mệt mỏi lắm rồi. Cô ngược nhìn lên trời mặc nước chảy xối xuống tay.

– Cậu không mấy cười nhĩ, tôi nói.

– Ờ, tính những người như tôi ít

cười lắm. Ngay hồi trẻ còn chẳng cười nữa cơ. Ấy thế lắm khi có cảm giác như mình đã quên cách cười rồi mà nghĩ đến chuyện núi lửa lại cười rơi nước mắt. Một quả núi to mà ở ngay chính giữa lại có lỗ khói phun ùn ùn, quấy quá hả.

Cô nữ sinh viên cười rung đôi vai.

– Cậu lĩnh tiền rồi là đi ngay hả?

– Ừ dọt đi ngay. Vừa trèo lên núi vừa thấy tức cười đến tưởng mình muốn chết ấy.

Tôi nằm chêngh vêngh trên bờ thành xi măng ngựa mặt nhìn trời. Mây trông giống như những con cá còn ánh nắng làm chói mắt. Bàn tay đưa lên che nắng tanh ngòm. Tôi nghĩ chắc mùi chó đã ngấm vào khắp các góc gạch thân thể

tôi rồi. Bàn tay tôi sau khi đã giết hai mươi con chó khác với bàn tay lúc nếu có đụng đến cho chỉ là để vuốt ve đôi tai.

– Tớ mua một con chó hà, tôi nói.

– Hà?

– Mua một con chó giống tạp màu hung đỏ, bần tiện. Con chó ấy sẽ phải đeo trên lưng nổi oán hờn của một trăm năm mươi con chó. Mặt nó càng quắt queo nó càng thành một con chó dúm dó dễ ghét chứ nhỉ.

Tôi cười nhưng người nữ sinh viên mím chặt môi lại.

– Bọn chúng mình quả thật đáng tởm quá nhỉ, người nữ sinh viên nói.

Chúng tôi quay trở lại trước cửa nhà kho. Người thợ giết chó đang đứng nói chuyện với nhân viên nhà thương. Anh sinh viên tư thực đứng bên cạnh đó chăm chú nghe chuyện.

Thế nhưng nhà thương không có ngân sách đó, người nhân viên nhà thương nổi. Nhà thương của chúng tôi không còn liên quan gì đến lũ chó đó nữa, người nhân viên lo chăn nuôi đã được chuyển sang làm công việc khác.

– Thế nhưng chuyện thanh toán xong hết một bữa nay là không có thể làm được, người thợ giết chó nói.

Công việc nuôi chó đã chấm dứt kể từ bữa hôm qua.

– Vậy ra bỏ đói hả, người thợ giết chó khổ não nói.

– Cứ có được nhân viên thì cũng đã có cơm thừa của nhà thương, đâu đến nỗi phải bỏ đói cơ chứ.

– Tôi sẽ chế đồ ăn - người thợ giết chó nói. Đồ ăn thừa chắc cháu xin được đấy chứ.

– Được chứ. Có đi xem chỗ để đồ ăn thừa không.

– Bây giờ hãy đi xem một chút để đó cái đã sau tôi sẽ lo đem chia cho lũ chó.

– Cho tôi giúp một tay với, cô nữ sinh viên nói.

– Thôi đi. Anh sinh viên tư thực kích động nói.

Cả người thợ giết chó lẫn người nhân viên nhà thương cùng ngạc nhiên

nhìn khuôn mặt đỏ dừ lên của anh ta.

– Thôi đi. Chuyện xấu hổ như thế nên thôi đi.

– Hả? Người thợ giết chó ngỡ ngàng hỏi.

– Có phải là đến ngày kia đều sẽ giết hết cả không? Vậy mà còn đem cho đồ ăn cho lũ cho quen hơi quả thật là đê hèn xấu hổ lắm. Tớ không thể nào thấy thư thái mỗi khi nghĩ đến cảnh những con chó một chốc nữa sẽ bị đập chết mà vẫn vừa vẫy đuôi vừa ăn cơm thừa được.

– Hôm nay giỏi lắm là giết được năm mươi con, người thợ giết chó nén giận nói còn một trăm con thì bỏ đói hả? Chuyện tàn khốc như thế là không thể được nhé.

– Tàn khốc à ? Người sinh viên tư thực ngạc nhiên. Tàn khốc mới lại...

– Thế đó, tao là không có thích làm điều tàn khốc. Tao vốn là người mẫn chớ mà.

Người thợ giết chó cùng với người nhân viên nhà thương đi vào con hẻm tối giữa những nhà kho. Anh sinh viên tư thực vật dựa hẳn người vào bờ vách rào, quần anh ta dính đầy máu chó.

– Tàn khốc mới chẳng. Bọn hẳn sao mà quái lạ thật. Anh sinh viên tư thực nói. Cái lối hành động của hẳn ta hèn mặt thật.

Cô nữ sinh viên lạnh lùng yên lặng nhìn xuống đất. Trên mặt đất, một vết máu chó ánh lên màu lục đậm. Vết máu có hình đầu lạc đà.

– Hả? Không cho ăn là dê hèn sao?

– Ờ thì thế, tôi đáp hững hờ.

Anh sinh viên tư thực phục cặp mắt cau có xuống, ảo não tiếp.

– Cứ nghĩ đến lũ chó bị quây trong một bức tường thấp không còn cọ quây gì được cả là tớ thấy không đang tâm. Bọn chúng mình nhìn thấy được phía bên kia bức tường, bọn chúng không nhìn thấy được. Cứ như thể bọn chúng đứng chờ bị giết.

– Thấy được phía kia của bức tường cũng chẳng làm gì hơn được, cô nữ sinh viên nói.

– Đúng thế, cũng chẳng làm gì hơn được gì. Chính vì vậy mà không nổi. Đã ở trong cảnh huống không còn làm gì

hơn được mà vẫn còn ngoe nguẩy đuôi ăn cơ chứ.

Mấy người kia không biết phải đối xử với anh sinh viên tư thực ra làm sao. Tôi vừa múa sợi dây dắt chó vừa đi bắt một con khác lại. Tôi nghĩ lần này mình phải bắt một con to nhất có tai rũ xuống.

Chiều tối sau khi thanh toán xong con thú năm mươi, bọn chúng tôi ra chỗ rửa để cọ rửa thân thể. Người thợ giết chó trịnh trọng lấy dây cột đồng da chó đã rửa xong. Người đàn ông lãnh thầu thanh toán lũ chó cũng từ nhà thương lại. Rửa xong chân tay, chúng tôi chăm chú nhìn người thợ giết chó cột buộc.

– Còn xác chó thì làm sao, anh sinh viên tư thực hỏi.

– Đàng kia, kia, đang cháy đấy, người đàn ông nói.

Chúng tôi nhìn lên ống khói to tướng của lò thiêu xác. Từ ống khói, khói mầu hồng anh đào nhạt, dịu nhả, ùn ùn bốc lên không.

– Nhưng chỗ đó là chỗ thiêu xác người chết chứ, anh sinh viên tư thực nói.

Người thợ giết chó quay phắt lại quắc mắt nhìn anh ta,

– Hả? Xác chó với xác người thì có cái gì khác hả?

Anh sinh viên tư thực cái mặt làm thinh. Tôi thấy đôi vai anh hơi rung.

Anh ta khổ sở quá.

– Vậy mà có khác nhỉ, cô nữ sinh viên từ này vẫn nhìn ống khói nói.

Không một ai đáp lại. Tôi chờ qua đi một lúc hỏi, hả?

– Mẫu khói khác. Khói có sắc đỏ ưu sầu hơn là khói thường mỗi khi thiêu xác người.

– Biết đâu lại không phải đang thiêu xác một người to lớn phốp pháp mặt đỏ chứ nhỉ, tôi nói.

– Nhất định đúng là chó. Nhưng cũng không biết chừng vì ráng chiều mà thành có màu sắc đẹp như vậy.

Bọn chúng tôi lại yên lặng đứng phình lên đám khói. Người thợ giết chó vác đồng da lên vai. Ráng chiều nền

cho hồng hấn ta uy lẫm mạnh bạo.

– Ngày mai có vẻ công việc tốt đẹp đây, người thợ giết chó hể hả nói.

– Hả? Ngày tốt. Ngày mai ấy.

Bữa sau trời quang tốt ngày. Người lãnh thầu thanh toán lữ cho không đến nhưng công việc tiến triển trôi chảy đều đặn, mức dự định đến trưa đã xong hai phần ba. Chúng tôi mệt thì có mệt nhưng tương đối vẫn còn tỉnh táo tươi tắn. Chỉ có anh sinh viên tư thực là khổ sở cau có thôi. Anh ta cần nhằn khó chịu vì quần áo bắt máu chó, phàn nàn rằng tối hôm trước vào tắm o-furo² rồi mà mùi chó vẫn còn nguyên trên người.

2 O-furo: tắm ngâm nước nóng, đến người đỏ như tôm luộc. Nhật không có tắm như ta cốt lấy sạch thân thể, họ cốt lấy ngâm cho ấm nóng người.

Máu chó máu vào kẽ móng tay không cây ra được đã vậy mùi chó kỳ xà phòng kỹ đến mấy cũng không hết.

Tôi nhìn bàn tay của anh sinh viên tư thực đã mất hết cả sinh khí. Những ngón tay thon nhỏ móng để dài máu bắn.

– Nhận công việc này hóa ra lại thất bại nhỉ, cô nữ sinh viên nói.

– Không phải thế - anh sinh viên tư thực càng khổ sở đáp - Ngay như tớ không nhận công việc này cũng lại có thằng khác nhận thay tớ, móng tay nó cũng sẽ bị máu bắn máu chó rửa không đi, người hấn cũng sẽ tanh ngòm. Chỗ đó là chỗ làm tớ không sao thanh toán được.

– Cậu quả là người humanist³ nhỉ, cô nữ sinh viên giọng tự nhiên.

Anh sinh viên tư thực mắt đỏ quàng cúi xuống lặng im.

Cuối cùng anh ta khổ não đi khỏi. Người thợ giết chó thì ngay có được bắt chuyện thì cũng không còn vui vẻ trả lời nữa. Hắn ta bực trong lòng.

Tôi vừa lôi một con giống setter lại thì người thợ giết chó bỏ vòng rào đi ra hút thuốc lá. Cách đó một quãng anh sinh viên tư thực bướng bỉnh đứng quay lưng lại.

Tôi dắt con chó làm như đi tản bộ đến gần người thợ giết chó.

– Đừng có dắt lại đấy, hắn ta nói.

3 Humanist: người nhân bản.

Tôi bèn lôi con chó lại cột vào cây cọc ở cửa đi vào vòng rào.

– Chó ở đây con nào cũng lành quá mất, người thợ giết chó giọng buồn nản nói. Không biết có được con nào cho rõ thật dữ mà lại to bằng con bê không nhỉ.

Tôi vừa ngáp vừa chớp mắt cho ráo nước mắt hỏi:

– Một con như thế chắc khó làm lắm nhỉ, một khi đã bị hành rồi?

– Với những con như vậy đó, đến cả người thợ giết chó cũng ngáp đến nhòe cả mắt, có cách làm cho hiền đi chứ. Làm thế này này.

Người thợ giết chó đưa bàn tay lông lá mọc đầy ở những đốt thử đưa

luồn vào trong cổ để con chó đã được
nổi lỏng.

– Hãy thôi đi cho - anh sinh viên
tư thực hét lên - Những câu chuyện dê
hèn đáng tởm như thế, đây không có
muốn nghe.

– Tao chỉ nói cách làm sao mà đồ
yên được một con chó to như một con
bê thôi đấy chứ, người thợ giết chó nói.

Anh sinh viên tư thực ran lên bắn
bật:

– Tao bảo cái lối mày làm nó hèn
hạ lắm. Cái lối mày làm tởm lắm. Cho
dẫu là chó đi nữa cũng đáng được đối
đãi cao quý hơn thế đó.

– Nhà anh thì nói vậy chứ một con
chó con liệu chắc đã giết nổi được à.

Quả người thợ giết chó mặt cũng tái đi, nước bọt phun phì phì ra quanh mép.

Anh sinh viên tư thực mím môi lại nhìn người thợ giết chó chùng chùng. Rồi đột nhiên anh ta nhặt cây chày của người thợ giết chó chạy lại phía con chó bị cột ở cọc chỗ vòng rào. Con chó sủa anh sinh viên tư thực múa chày khủng khiếp. Anh ta chùn lại nhưng vẫn tiến tới, phang xuống tai con chó đang chồm tới một chày. Con chó bị đánh ăng văng vào vách rào xi măng nhưng không chết. Máu mồm ứa ra, trông đau đớn khổ sở loạng choạng đi. Anh sinh viên tư thực đứng sững thở hồng hộc nhìn con chó chùng chùng.

– Đây, phang nữa đi- người thợ

giết chó giận dữ quát - đừng có hành con chó.

Nhưng anh sinh viên tư thực không động cựa, mồm há, thở hỗn hển nhìn con chó, run lên bần bật.

Con chó vừa co giật vừa lết người căng cho đứt sợi dây. Tôi giằng lấy cái chày trong tay anh ta đánh vào giữa sống mũi con chó đang ngoan ngoãn ngược cặp mắt nhìn lên, trong miệng vẫn còn ứa máu. Con chó rống lên một tiếng nghe như tiếng chim và vật ra,

– Mà làm chuyện tàn nhẫn, anh sinh viên tư thực nói.

– Hà?

– Mà đề tiện lắm. Con chó đó không có chống cự, mà lại yếu lả đi rồi.

Cơn giận ứ lên tận cổ tôi, nhưng tôi quay lưng lại, gỡ sợi dây dắt chỉ ra khỏi cổ con chó. Tôi chẳng thấy có hứng thú gì ở anh sinh viên tư thực cả.

– May là người biết điệu - người thợ giết chó bước lại gần nói. Kẻ không biết điệu làm nghề giết chó cũng nguy hiểm.

Nhưng tôi không biết điệu được đến thế. Vào buổi chiều lúc đã muộn tôi bị một con lông hung đỏ thú lữ cỡ làng nhàng cắn vào bắp chuối.

Tôi vừa đứng lúc dẫn con chó đó vào trong rào thì cô nữ sinh viên đi ra ôm một mớ da cho bê bết máu.

Con chó nhìn thấy thế hoảng sợ lông lên dữ tợn, chồm lên cắn vào bắp

chuối tôi lúc tôi đang cố ghì chặt sợi dây dắt chó giữ cho nó yên. Người thợ giết chó chạy ra khỏi vòng rào nhanh nhẹn gỡ con chó lông hung đỏ đỏ ra nhưng bắt về tôi đã tê dại không còn thấy cảm giác.

– Cỡ bị một con chó lằng nhằng hung đỏ cắn mà la như vậy là quá quái đản nhé. Cô nữ sinh viên nói.

– Máu làm ướt bít tất. Người thợ giết chó vạch mồm con chó sau khi đã bị đập chết.

– Bị răng gớm thế này cắn à. Toàn răng già khụ lưng lay cả. Răng bản gớm. Coi này.

Tôi mắc chứng thiếu máu. Tôi mơ màng cảm thấy cô nữ sinh viên bằng

những cử động chậm chạp lê mề đờ lấy người tôi. Tôi không muốn để anh sinh viên tư thực thấy.

* * *

Tôi nằm lên trên cái trường kỷ bọc da, cô khán hộ cẩn trọng quấn cuốn băng lên bắp vế trần của tôi.

– Đau không? Có nữ khảo hộ hỏi.

– Không thấy đau.

– Tôi cũng nghĩ vậy, cô nữ khán hộ đứng dậy ngó xuống tôi nói. Bước đi thử xem nào.

Tôi vén xách quần lên bước thử đi.

– Bị quấn băng thành ra thịt gấn như căng ra ấy.

– Tốt lắm. Tiễn công thì để sau rồi lúc tiễn sẽ tính gộp cần thận lên biên lai.

– Hả? Tiễn hả?

– Chứ sao, không muốn mắc bệnh đại chứ?

Tôi ngồi xuống trường kỷ cúia ngó xuống. Bàn tay xước đầy ở sát móng tay để trên đầu gối run lên lập cập.

– Bệnh đại hả?

– Chứ gì nữa. Tiễn ngừa bệnh đại đâu có phải giản dị như thế chứ. Giữa sống và chết cơ mà. Đôi lúc thì vậy.

Người nữ khán hộ trả lời gọn thon lỏn.

– Tôi rên á. Sao mà bị rơi lọt góm
ghiếc thế này.

– Nghĩ cái gì vậy?

– Chuyện bị chó cắn chứ còn gì
nữa. Tôi đáp giận dữ.

– Oì, có người nào đang gào gọi, ời,
ời.

Tôi đi xuống cầu thang cửa sau.
Trước cửa nhà kho bọn người giết chó
tụ tập, viên cảnh sát đứng giữa thấy tôi
bèn quay lại nhìn. Tôi bước chậm rãi
lại.

Viên cảnh sát ghi tên họ và chỗ ở
của tôi vào sổ.

– Để làm gì vậy, tôi hỏi,

Viên cảnh sát đưa cầm ra làm thỉnh.

– Hả?

– Người đàn ông đó là lái buôn thịt
đấy - cô nữ sinh viên trả lời. Thịt chó
ở đây ấy, hắn ta đem bán cho hàng thịt
đấy, bị hàng thịt khiêu nại tố cáo hắn
đã bỏ trốn đi đằng nào rồi.

Tôi dăm dăm nhìn cô nữ sinh viên.

– Tiền công của chúng mình thế là
đi tong.

– Á.

– Người đàn ông ấy mà bỏ trốn rồi
thì công xá còn gì nữa.

Tôi nhìn người thợ giết chó với anh
sinh viên tư thực. Cả hai mặt cùng ngơ
ngác mơ hồ.

– Ấy thế chứ còn tiền chữa chạy ở nhà thương thì thế nào chứ.

– Thì cả người đàn ông ấy lẫn người hàng thịt đâu có bị chó cắn đâu.

Viên cảnh sát giọng nghiêm khắc nói:

– Để rồi có thể kêu lên thăm vấn không chừng.

– Nói là gọi lên thì nói - anh sinh viên tư thực giọng không chịu phục - chứ chúng tôi đã có bán thịt cho hàng thịt nào đâu chứ.

– Giết chó bậy bạ không thôi cũng không thể nào để cho yên được.

– Chúng tôi ấy thì, đâu có ham thiết gì.

Viên cảnh sát không thèm cãi tay đôi với anh sinh viên tư thực bằng qua bãi sân bỏ đi.

Mọi người đều yên lặng. Vết thương tôi bắt đầu cảm thấy nhức. Thế rồi lặng lẽ nó sưng tấy lên.

– Giết cả thầy được bao nhiêu con rồi nhỉ, cô nữ sinh viên hỏi.

– Bảy mươi con.

– Thành ra còn tám mươi con nhỉ.

– Làm sao giờ? Anh sinh viên tư thực hỏi.

– Thì đi về - người thợ giết chó bực tức nói.

Rồi hẳn ta bỏ vào trong rào thu dọn lấy đồ nghề.

Chúng tôi đi bộ về hướng cái arcade⁴ dẫn ra phố. Cô nữ sinh viên như ép sát người vào tôi.

– Hả? Đau lắm phải không?

– Đau chớ. Đã thế lại còn bắt không tiêm không được nữa chớ.

– Quá quắt quá nhỉ.

– À, quá quắt lắm. Tôi đáp.

Ráng chiều bắt cháy. Một con chó sủa lên.

– Bọn chúng mình là đã rắp tâm giết chó - tôi giọng mơ hồ nói. Té ra bị thật lại chính là tụi mình.

Cô nữ sinh viên nhúu mày cười giòn. Tôi cũng cười mệt đừ.

⁴ Arcade: hành lang thường thấy trong những tòa nhà lớn.

Chó bị giết thì ngã ra, bộ da bị lột.
Bọn chúng tôi thì bước đi tứ tung.

– Nếu thế thì da phải bị lột chứ nhỉ,
cô nữ sinh viên nói.

Tất cả lũ chó đều bắt đầu sủa. Tiếng
chó sủa quện đánh lại bay vút lên trời
chiều. Và hẳn cứ sủa như thế trong hai
giờ.

OE KENZABURO

(5-1957)

VŨ THU THANH dịch

*(Trích Tập san văn chương tư tưởng
nghệ thuật VĂN năm thứ 8 số 173 ra
ngày 01/3/1971, trang 63-78)*

